

Wybrane aspekty regulacji podatkowych we wskazanych krajach Europy jako potencjalny czynnik wpływający na emigrację

Joanna Adamiak, Rafał Chendoszko, Andrzej Golec, Justyna Jarecka
Diana Jastrzębska, Patrycja Lechowska, Agnieszka Nowak, Monika Startek
Kamila Wojciechowska*

Streszczenie: Praca stanowi porównanie regulacji podatkowych obowiązujących w wybranych krajach Europy. Przedstawiono także warunki opieki socjalnej oraz średni poziom dochodów. Wymienione czynniki mogą być potencjalnymi elementami determinującymi wybór kraju emigracji. Celem pracy było przedstawienie i porównanie obowiązków podatkowych i parapodatkowych mieszkańców wybranych krajów Europy, a także wskazanie najkorzystniejszych kierunków emigracji. W pracy wykorzystano metodę obserwacyjną.

Słowa kluczowe: międzynarodowe prawo podatkowe, emigracja, samozatrudnienie, opieka socjalna

Wprowadzenie

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej zaobserwowano znaczący wzrost emigracji z Polski. Znaczna część osób, które w tym okresie wyjechały z kraju, nadal pozostaje za granicą. Obecnie Polska wkracza w ponowny okres depopulacji, jak to miało miejsce w latach 1997–2007, który tym razem będzie już miał charakter trwałej tendencji. W wyborze kraju emigracji znaczną rolę odgrywają nie tylko warunki życia w kraju przyjmującym i stosunek mieszkańców tego kraju do imigrantów, ale również uwarunkowania historyczne, bliskość kraju oraz w ogromnej mierze ukształtowane sieci (powiązania) migracyjne – informacje po doświadczeniach krewnych, sąsiadów i znajomych. Zdecydowana większość polskich emigrantów wyjeżdża za granicę w związku z pracą (ok. 73%). Z upływem czasu zwiększa się liczba osób – członków rodzin polskich emigrantów – pozostających na ich utrzymaniu (małżonkowie, dzieci) (Nowak 2013: 1–6).

Zgodnie z najnowszymi szacunkami najwięcej Polaków, którzy opuścili ojczyznę, przebywa w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Irlandii oraz Holandii i Włoszech (Nowak 2013: 2). Atrakcyjnym kierunkiem emigracji zarobkowej są także kraje skandynawskie – Norwegia, Szwecja, Finlandia.

Zasadniczym celem opracowania jest przedstawienie i porównanie obowiązków podatkowych i parapodatkowych mieszkańców wybranych krajów Europy oraz wskazanie najkorzystniejszych kierunków emigracji.

---

* członkowie Podatkowego Koła Naukowego Unitax, ul. A. Mickiewicza 64, 71-101 Szczecin, e-mail: knpodatkow@gmail.com.

W pracy wykorzystano metodę obserwacyjną, polegającą na wyszukaniu pożądanych informacji z materiałów źródłowych, które umożliwiły osiągnięcie celu badań. Praca została napisana na podstawie studium literatury, publikacji oraz artykułów naukowych opisujących zjawiska emigracji podatkowej i zarobkowej. Przy jej pisaniu przeanalizowano także regulacje prawne krajów europejskich dotyczące podatków dochodowych, podatku od wartości dodanej oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

1. Podatek od wartości dodanej

„Na tym świecie pewne są tylko śmierć i podatki”. Każdy obywatel na co dzień jest obciążony licznymi podatkami, których nie jest do końca świadom. Podatki pośrednie na ogół nie są widoczne, gdyż są wliczone w cenę danego dobra. Należy do nich między innymi podatek od wartości dodanej i akcyza. Kształtowanie się stawek podatku od towarów i usług w Wielkiej Brytanii, Norwegii, Niemczech, Irlandii i Polsce przedstawione jest w tabeli 1.

Tabela 1

Stawki podatku od wartości dodanej w wybranych krajach europejskich

Podatek od towarów i usług	Stawka podstawowa		Stawki obniżone	Artykuły żywnościowe	Dostarczanie wody	Książki	Prąd
	2008	2012					
Wielka Brytania	17,7%	20%	0% i 5%	0% i 20%	0%	0%	5%
Norwegia	25%	25%	0%, 8%, 15%	15%	25%	0%	25%
Niemcy	19%	19%	0% i 7%	7% i 19%	7%	7%	19%
Irlandia	21%	23%	0%, 4,8%, 9% i 13,5%	0%, 4,8%, 13,5%, 23%	0% lub 23%	0%	13,5%
Polska	22%	23%	0%, 5% i 8%	5%, 8%, 23%	8%	5%	23%

Źródło: opracowanie na podstawie: (www.culturalpolicies.com), (www.visitnorway.com), (<http://ec.europa.eu>).

Największy wzrost podstawowej stawki podatku na przestrzeni lat 2008–2012 nastąpił w Wielkiej Brytanii, bo aż o 2,3 pp. Natomiast najwyższa stawka podatku jest w Norwegii, z kolei najniższa w Niemczech. Porównując na wybranych przykładach Polskę z Wielką Brytanią, Irlandią i Niemcami, można stwierdzić, że ma ona wyższe stawki podatku.

2. Opodatkowanie dochodów osób prawnych

Dla młodego Polaka wpływ na decyzję o emigracji mogą mieć również stawki podatku dochodowego od osób prawnych, a także ulgi towarzyszące osobom zakładającym własną działalność. W każdym z badanych krajów podatnik może się spotkać z różnym zakresem obciążeń, lecz również przywilejów.

Rząd Wielkiej Brytanii ogłosił stopniową redukcję głównej stawki podatku dochodowego od osób prawnych. Stawka podatku CIT była sukcesywnie obniżana z poziomu 30% w 2008 r. do 23% w 2013 r. W następnych latach ma ulec kolejnym zmniejszeniom i wynosić odpowiednio 21% w 2014 r. i 20% w 2015 r. (www.kpmg.com). Stawka podatku od osób praw-

nych zależy od tego, ile zysku firma generuje, i może ulec zmianie 1 kwietnia każdego roku. Podstawowa stopa opodatkowania na rok od 1 kwietnia 2013 dla przedsiębiorstw, których roczne dochody podlegające opodatkowaniu przekraczają 1,5 mln GBP, wynosi 23% oraz 20% w przypadku przedsiębiorstw osiągających dochody podlegające opodatkowaniu do kwoty 300 tys. GBP w skali rocznej. Pozostałe jednostki znajdujące się w przedziale 300 tys. GBP < 1,5 mln GBP mogą się ubiegać o tzw. ulgę *Marginal Relief* (www.gov.uk).

Tabela 2

Stawki podatku dochodowego od osób prawnych w poszczególnych krajach

Stawka podatku CIT						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wielka Brytania	30%	28%	28%	26%	24%	23%
Norwegia	28%	28%	28%	28%	28%	28%
Niemcy	29,51%	29,44%	29,41%	29,37%	29,48%	29,55%
Irlandia	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%
Polska	19%	19%	19%	19%	19%	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (www.kpmg).

Norweski podatek dochodowy CIT wynosi 28 proc. Jest on odprowadzany w formie zaliczek cztery razy w ciągu roku, w oparciu o deklarację podatkową, którą każdy przedsiębiorca wypełnia na początku stycznia. Określa on wówczas przybliżoną kwotę dochodu w danym roku obrotowym, a urząd podatkowy wyznacza zaliczki na podatek i przysyła zawiadomienia w odpowiednich terminach. Istotną kwestią są także liczne ulgi podatkowe, które przysługują przedsiębiorcom w Norwegii. Istnieje bowiem kilka możliwości, które daje norweski urząd podatkowy dla imigrantów w celu obniżenia realnej kwoty podatku dochodowego. Przede wszystkim ważne są zarobki współmałżonka w Polsce, w oparciu o które można uzyskać zmianę klasy podatkowej, czyli zmniejszenie podstawy opodatkowania. Ponadto brany jest pod uwagę status cywilny oraz częstotliwość wizyt w Polsce. Według publikacji ekspertów Norwegia Consulting realny podatek w Norwegii może być niekiedy znacznie niższy niż w Polsce, jeżeli dana osoba spełnia warunki uzyskania odpowiedniego statusu bądź klasy podatkowej (www.skarbiec).

W Niemczech stawka podatku od osób prawnych wynosiła w 2013 r. 29,55%. Ogólna stopa podatku dochodowego dla przedsiębiorstw obejmuje podatek dochodowy od osób prawnych w wysokości 15%, dodatek solidarnościowy oraz podatek od działalności przemysłowej (*Gewerbesteuer*). W przypadku spółki osobowej, podobnie jak w Polsce, zyski są rozdzielane między wspólników i opodatkowane PIT. Objęty podatkiem jest więc każdy ze wspólników, a nie spółka. Uzyskane zyski podlegają opodatkowaniu według skali progresywnej (<http://kanzlei>).

3. Aspekty podatkowe prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej

Badane kraje wykazują wielką różnorodność w zakresie polityki zachęt do pracy w ramach samozatrudnienia. Przyczynia się to w różnym stopniu do migracji tej części polskiej młodzieży, której zależy na rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej.

Zachętą do podejmowania pracy w Irlandii, w tym także prowadzenia działalności gospodarczej, mogą być niskie podatki w tym kraju. Przedsiębiorca prowadzący działalność w Irlandii w ramach zorganizowanej struktury, posiadającej pewną niezależność finansową oraz prawną, działać będzie w Irlandii poprzez oddział. Oddział podlega rejestracji i rozlicza się z uzyskanych dochodów tak jak osoby prawne przy zastosowaniu stawki podatku w wysokości 12,5%. Wadą tej formy działalności jest obowiązek przedstawiania przetłumaczonych sprawozdań finansowych polskiego podmiotu macierzystego (<http://podatki.gazetaprawna>).

Wielka Brytania zajmuje pozycję lidera w Europie i piąte miejsce na świecie pod względem najłatwiejszego prowadzenia własnej firmy. Warto również dodać, że Bank Światowy stwierdził, iż zaledwie 13 dni wystarczy na założenie własnej firmy, podczas gdy średnia europejska to 32 dni. Osoba, która postanowi skorzystać z samozatrudnienia, czyli pracować jako *sole trader*, musi w przeciągu 3 miesięcy od rozpoczęcia działalności dokonać jej rejestracji (www.optimalizacja-zus). Pracodawcy płacą składkę na ubezpieczenie według skali progresywnej. Przy dochodach poniżej 7755 funtów obciążenie wynosi 2,7 funta tygodniowo, do 41 450 funtów płacą 9% tej kwoty minus 2,7 funta, każdy funt powyżej progu 41 450 oskładkowany jest na 2%. To rozwiązanie jest szczególnie korzystne dla małych przedsiębiorców. Dodatkową zachętą jest wysoka kwota wolna od podatków wynosząca 9440 funtów (www.twojsukcesuk).

W Norwegii nie istnieje obowiązek meldunkowy, lecz obowiązek posiadania karty podatkowej (*skattekort*), wydawanej przez urząd pracy. Otrzymana karta podatkowa zawiera norweski numer osobisty (www.pracawnorwegii). Norwegia posiada jedną z najwyższych stawek podatku od towarów i usług w Europie – 25%. Jednak nie powinni się go obawiać przedsiębiorcy, ponieważ podmioty wykazujące niewielkie obroty – do 50 tys. koron rocznie – są ustawowo zwolnione z tego podatku. Wysokość składki na ubezpieczenie społeczne wynosi w Norwegii 10,7% (www.norwegia). Dodatkowo osoby działające jako samozatrudnione opłacają podatek w wysokości 11% dochodu brutto rocznie (www.eurodesk). Kwota wolna od podatku to 47 150 NOK (www.skatteetaten).

Niemcy oferują firmom jednoosobowym kwotę wolną przekraczającą 8,3 tys. EUR (www.bankier). W Niemczech istnieje również podatek lokalny wynoszący 3,5% od działalności gospodarczej – również w tym wypadku mamy kwotę wolną od podatku (24 500 EUR). Mały przedsiębiorca musi mieć wykupione przynajmniej ubezpieczenie zdrowotne (bez potrzeby płacenia składki ubezpieczenia społecznego) w kasie prywatnej lub ustawowej. W kasach ustawowych składka wynosi 15,5%, prawo nie precyzuje natomiast, czy będzie to niemieckie ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczenie zdrowotne ma jedynie obejmować Niemcy terytorialnie – w efekcie młody pracownik może wiele zaoszczędzić, ubezpieczając się w kasie prywatnej (www.arbeitsamt).

W Irlandii z podatku od wartości dodanej zwolnieni są podatnicy, u których obrót nie przekroczył 55 000 EUR (w przypadku dostarczania towarów) oraz 27 500 EUR (w przypadku świadczenia usług) (www.blog.usakorporacja). Przedsiębiorca płaci różne stawki ubezpieczenia społecznego: 2% przy dochodach nie większych niż 10 036 EUR, 4% przy dochodach w przedziale 10 037–16 016 EUR, 7% przy dochodach przekraczających 16 016 EUR oraz 10% przy dochodzie powyżej 100 100 EUR (www.dublin.trade). Kwota wolna od podatku 16 500 EUR (www.zwrotpodatku).

4. Opodatkowanie dochodów osób fizycznych

Dla młodego emigranta ważnym aspektem wyjazdu za granicę w celach zarobkowych jest wysoki dochód i niskie podatki, dlatego warto porównać średni poziom dochodów w krajach europejskich, co przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Średni poziom dochodów netto i dochodów brutto osób fizycznych w wybranych krajach Europy

Kraj	USD		Podatek (% wartości brutto)
	brutto	netto	
Wielka Brytania	3 072	2 303	25,0%
Norwegia	6 220	4 127	33,6%
Niemcy	4 740	2 865	39,6%
Irlandia	5 033	3 676	27,0%
Polska	1 178	842	28,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: OECD (2013).

Najwięcej zarabia pracownik w Norwegii, jednak nieznanym jest przeciętny koszt życia, co może prowadzić do wyciągnięcia mylnych wniosków. Najwyższą stopą podatku dochodowego odznaczają się Niemcy, gdzie podatek ten wynosi 39,6%. Natomiast najmniejsze podatki w stosunku do dochodów pobierane są w Wielkiej Brytanii (25%), a więc tam, gdzie najczęściej do tej pory młodych Polaków udaje się na emigrację. Warto zwrócić uwagę na regulacje podatkowe w każdym z tych państw, aby dostrzec pewną zależność pomiędzy regulacjami, stawkami i ulgami podatkowymi a rozmiarem imigracji.

Stawki podatku dochodowego od osób fizycznych w Niemczech przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4

Skala podatku dochodowego od osób fizycznych w Niemczech

Stopa podatkowa na rok 2011	Podstawa opodatkowania (EUR/rok)
0%	do 8 004 (małżeństwa do 16 009)
14%	8 004 – 52 881
42%	52 882 – 250 730
45%	od 250 731

Źródło: *(Jak to zrobić...: 17)*.

Niewątpliwą korzyścią dla podatnika w niemieckim systemie podatkowym jest wysoka kwota wolna od podatku, wynosząca około 32 816 zł. Ponadto do podjęcia pracy zarobkowej w tym kraju zachęcają również odliczenia oraz ulgi podatkowe przyznawane rodzinom. W Niemczech na każde dziecko rodzice otrzymują zasiłek w wysokości od 184 do 215 EUR w zależności od liczby potomstwa. Dodatkowo mogą korzystać z ulg podatkowych, przysługujących zarówno na dzieci uczące się do 18. roku życia, jak i studentów.

Ciekawym aspektem systemu podatkowego w Norwegii jest sposób rozliczenia z urzędem skarbowym. Norweski urząd skarbowy wysyła do podatnika wstępnie uzupełnioną deklarację podatkową, która może zostać skorygowana o przyznane mu ulgi oraz odesłana do urzędu.

W przypadku gdy podatnik tego nie uczyni, deklaracja wystawiona przez urząd skarbowy będzie tą ostateczną. Skala podatkowa obowiązująca w Norwegii została przedstawiona w tabeli 5.

Tabela 5

Stawki podatku dochodowego w Norwegii

Stawka	Dochód (w NOK)
28% + 7,8% ubezpieczenia społecznego	poniżej 509 600
28% + 9% podatku osobistego + 7,8% ubezpieczenia społecznego	509 601–828 300
28% + 21% podatku osobistego + 7,8% ubezpieczenia społecznego	powyżej 828 300

Źródło: (*Jak to zrobić...*: 12).

Pracownicy w Norwegii mogą cieszyć się nie tylko ulgą prorodzinną, która uwzględnia wydatki poniesione np. na szkołę lub przedszkole, ale również ulgą dla pracujących dopiero rok lub dwa w Norwegii – ulga ta wynosi 10% kwoty wykazanej w zeznaniu podatkowym. Regulacje podatkowe w Norwegii wydają się przyjazne dla podatnika i imigrantów, mimo wysokich obciążeń dochodu pracownika.

Nie w każdym państwie istnieje tak rozbudowany system ulg podatkowych dla rodzin jak w Niemczech lub Norwegii. W Irlandii ustawodawca nie przewidział istnienia ulgi prorodzinnej. Preferencjami podatkowymi mogą się cieszyć tylko rodzice wychowujący dziecko niepełnosprawne. W zamian obywatel Irlandii może uzyskać dodatek z tytułu wychowywania dzieci od 140 EUR do 160 EUR, a więc niższy od zasiłków niemieckich. Skalę podatkową obowiązującą w Irlandii przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6

Stawki podatku dochodowego w Irlandii

Podatnik PIT	20%	41%
osoba samotna, nieutrzymująca innych osób	do kwoty 32 800 EUR	powyżej 32 800 EUR
osoba samotnie wychowująca dziecko lub dzieci	do kwoty 36 800 EUR	powyżej 36 800 EUR
małżeństwo, w którym tylko jedna osoba uzyskuje dochód	do kwoty 41 800 EUR	powyżej 41 800 EUR
małżeństwo, gdzie dochód uzyskują obie osoby	do kwoty 41 800 EUR + kwota niższa spośród: kwoty niższego z wynagrodzeń rocznych lub kwoty 23 800 EUR	powyżej 41 800 EUR

Źródło: (*Jak to zrobić...*: 13).

Stawki podatku dochodowego obowiązujące w Irlandii są wyższe niż w Polsce, natomiast poziom dochodów zbliżony do norweskiego.

W Wielkiej Brytanii prawo podatkowe również nie przewiduje ulg prorodzinnych. Występuje jednak tzw. *Child Benefit*, czyli dodatek na dziecko, wynoszący od 16 do 25 EUR tygodniowo. Dodatkowo w Wielkiej Brytanii istnieje wiele ulg na dzieci, które nie dotyczą podatku dochodowego. Na przykład artykuły dziecięce są opodatkowane podatkiem od

towarów i usług w wysokości 0%. Podatnik w Wielkiej Brytanii może również liczyć na wysoką kwotę wolną od podatku, która w przeliczeniu na złote wynosi około 41 336. Skalę podatkową w Wielkiej Brytanii przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7

Stawki podatku dochodowego w Wielkiej Brytanii

Stawka podatkowa	Dochód (w GBP)
20%	poniżej 32 010
40%	32 011 – 150 000
45%	powyżej 150 000

Źródło: (*Jak to zrobić...*: 22).

5. Rynek pracy

Jedną z głównych przyczyn emigracji Polaków jest deficyt miejsc pracy w kraju ojczystym. Polacy emigrują między innymi do Norwegii, która posiada najlepsze warunki na rynku pracy, a wskaźnik bezrobocia w badanym okresie w tym kraju był najniższy (nie przekroczył 4%). Wśród emigrantów największą grupę w badanym okresie stanowią osoby w wieku 16–24 lat. Duży wpływ na decyzję o emigracji zarobkowej młodzieży za granicę ma możliwość uzyskania pomocy socjalnej w przypadku utraty pracy. Polska oferuje najniższą kwotę pomocy socjalnej dla osób bezrobotnych, najwyższą zaś Norwegia (21,58 razy większą niż w Polsce) (www.webarchive), (www.destatis), (www.mojawyspa), (www.naszlimerick), (www.citizensinformation), (www.ssb), (www.nav), (www.nbp).

6. Polityka socjalna

Duży wpływ na migrację ma niekorzystna dla młodych polityka demograficzna i rozwojowa, która powoduje, że młodzi ludzie szukają gdzie indziej dogodnych warunków życia. W tabeli 8 zobrazowano politykę prorodzinną w wybranych krajach europejskich.

Tabela 8

Polityka prorodzinną

	Polska	Irlandia	Niemcy	Norwegia	Wielka Brytania
Średnie roczne wydatki socjalne na osobę (w EUR)	1 740,41	9 667,83	8 974,72	15 926,96	11 033,61
Nakłady finansowe na politykę prorodzinną	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Świadczenia pieniężne	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Preferencje w systemie podatkowym	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
Dostępność opieki nad dziećmi	TAK/NIE	NIE	TAK	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (Czarnik i in. 2012), (<http://appsso.eurostat.ec.europa>).

Wyniki badań przeprowadzonych przez dubliński Trinity College w 2011 r. wskazują główne powody imigracji do Irlandii: perspektywa znalezienia pracy, wyższe zarobki, możliwość nauki języka angielskiego oraz chęć podróżowania. Świadczenia socjalne mogą mieć natomiast większy wpływ na decyzję imigrantów o pozostaniu w Irlandii zamiast powrotu do rodzinnego kraju.

Uwagi końcowe

W ramach podsumowania niniejszej pracy zestawiono pozytywne i negatywne aspekty systemów podatkowych oraz polityki socjalnej badanych krajów europejskich, co przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9

Korzyści i zagrożenia związane z wyjazdem do krajów europejskich

Kraj	Korzyści (plusy)	Zagrożenia (minusy)
1	2	3
Irlandia	PIT – różnorodność wysokości rozliczeń podatkowych w zależności od wielkości posiadanej rodziny CIT – bardzo niska stawka podatku Samozatrudnienie – progresywne stawki ubezpieczeń społecznych, zwolnienie z podatku od wartości dodanej do pewnego progu Wydatek socjalny na jedną osobę – 9 667,83	PIT – ulga prorodzinna tylko na dzieci niepełnosprawne
Niemcy	PIT – wysoka kwota wolna od podatku, ulgi na dzieci Samozatrudnienie – duża dobrowolność w płaceniu składek na ubezpieczenie społeczne Wydatek socjalny na jedną osobę – 8 974,72	PIT – przekroczenie progu 14% powoduje niemal trzykrotne zwiększenie obciążenia podatkowego CIT – stawka znacznie wyższa niż w Polsce; złożona specyfika tego podatku, nie zachęca do inwestowania
Norwegia	PIT – łatwość w rozliczaniu się z urzędem skarbowym, wiele korzystnych ulg prorodzinnych CIT – wysoka stawka podatku, ale podatnik ma możliwość skorzystania z licznych ulg, dzięki którym realnie płacony podatek może być niższy niż w Polsce Samozatrudnienie – małe bariery urzędowe, zwolnienie z podatku od wartości dodanej do pewnego progu Wydatek socjalny na jedną osobę – 15 926,96	PIT – wysokie obciążenia podatnika, nawet przy niskim dochodzie
Polska	CIT – funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych	Bardzo niski poziom dochodów, problemy ze znalezieniem pracy PIT – likwidacja lub ograniczanie kolejnych ulg Podatek od wartości dodanej – utrzymanie stawek na podwyższonym poziomie, częste i kłopotliwe zmiany

1	2	3
Wielka Brytania	PIT – zmniejszenie najwyższej stawki podatku, zasiłek Child Benefit, kwota wolna od podatku CIT – stawka zbliżona do polskiej Samozatrudnienie – przejrzyste warunki zakładania i prowadzenia własnej firmy, ułatwienia administracyjne, progresywne stawki ubezpieczeń społecznych Wydatek socjalny na jedną osobę – 11 033,61	PIT – brak ulg na dzieci

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie analizy stopnia obciążenia dochodu podatkiem od osób fizycznych można stwierdzić, że najkorzystniejszym kierunkiem migracji jest Wielka Brytania, następnie Niemcy oraz Irlandia. Państwa europejskie umożliwiają zdobycie dodatkowych zasiłków dla rodziny lub odliczenie kosztów wychowywania dzieci od dochodu, dzięki czemu system podatkowy jest bardziej przyjazny dla podatnika niż w Polsce. Podejmowanie działalności gospodarczej za granicą jest zdecydowanie bardziej opłacalne niż w Polsce. Oprócz licznych zachęt i ulg przemawiają za tym wyższe niż w Polsce kwoty wolne od podatku. System podatkowy w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych zachęca do wyjazdu do Irlandii, gdzie podatek ten wynosi jedynie 12,5% i utrzymuje się na tak niskim poziomie od wielu lat. Z kolei w Norwegii, choć stawka podatku CIT wynosi 28% (czyli o 9% więcej niż w Polsce), to kraj ten oferuje szereg różnych ulg, dzięki czemu polski przedsiębiorca może zapłacić znacznie niższy podatek niż w swoim kraju. Kolejnym czynnikiem skłaniającym do migracji może być poziom opieki socjalnej państwa nad jego mieszkańcami. Wszystkie z analizowanych krajów przeznaczają znacznie więcej środków na pomoc potrzebującym obywatelom.

Należy stwierdzić, że podejmując decyzję o wyjeździe za granicę, polscy obywatele rzadko analizują systemy podatkowe krajów europejskich. Jednak przedstawione informacje jednoznacznie wskazują, że warunki panujące w Polsce w zakresie zarówno systemu podatkowego, jak i polityki socjalnej są znacznie mniej przyjazne dla obywateli niż te, z którymi mają do czynienia mieszkańcy państw europejskich. Przedstawione w pracy czynniki mogą więc skłaniać Polaków do emigracji i pozostania za granicą na stałe.

Literatura

- http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en (14.04.2014).
- http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf (14.04.2014).
- <http://kanzlei-slr.de/index.php/pl/blog-pl/236-firma-niemcy-zalozenie-oraz-obowiazki-podatkowe> (14.04.2014).
- http://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/3573,w_irlandii_obowiazuje_przejrzysty_system_podatkowy.html (14.04.2014).
- http://www.arbeitsamt.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=101:otwarcie-firmy-&catid=42:samozatrudnienie&Itemid=60 (14.04.2014).
- <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Podatki-w-Polsce-11-razy-gorzej-niz-w-Niemczech-3076984.html> (14.04.2014).
- <http://www.blog.usakorporacja.pl/jak-zalozyc-spolke-w-irlandii> (14.04.2014).
- <http://www.citizensinformation.ie> (14.04.2014).
- <http://www.culturalpolicies.net/web/norway.php?aid=515> (14.04.2014).
- <http://www.destatis.de> (14.04.2014).

- http://www.dublin.trade.gov.pl/pl/aktualnosci/article/y,2013,a,33090,System_podatkowy_w_Irlandii_w_2013_r.html (14.04.2014).
- <http://www.eurodesk.pl/praca-w-kraju/praca-w-norwegii> (14.04.2014).
- <http://www.kpmg.com/global/en/services/tax/tax-tools-and-resources/pages/corporate-tax-rates-table.aspx> (14.04.2014).
- <http://www.mojawyspa.co.uk> (12.04.2014).
- <http://www.naszlimerick.pl> (14.04.2014).
- <http://www.nav.no> (14.04.2014).
- <http://www.nbp.pl> (12.04.2014).
- <http://www.norwegia.p3c.pl/2010/12/norwegia-czy-warto-zalozyc-wlasna-firme> (14.04.2014).
- http://www.oecd.org/eco/outlook/macroeconomic_situation.pdf (12.04.2014).
- <http://www.optimalizacja-zus.org/jak-zalozyc-firme-w-wielkiej-brytanii> (14.04.2014).
- <http://www.pracawnorwegii.biz/legalna-praca-w-norwegii> (14.04.2014).
- http://www.skarbiec.biz/gospodarka/10_09_2012_wiadomosci.html (11.04.2014).
- <http://www.skatteetaten.no/pl/International-Polska/Felles-innhold-benytted-i-flere-malgrupper/Artykuy/Ile-podatku-i-skadki-na-ubezpieczenie-spoeczne-musisz-zapaci-w-2013-roku> (14.04.2014).
- <http://www.ssb.no> (14.04.2014).
- <http://www.twojsukcesuk.co.uk/index.php/biznes-i-finance/biznes-i-finance-nowe/wlasna-firma/2711-samozatrudnienie-w-uk-podatki-i-skladki-w-roku-2013-2014> (16.04.2014).
- <http://www.visitnorway.com> (14.04.2014).
- <http://www.webarchive.nationalarchives.gov.uk> (14.04.2014).
- <http://www.zwrotpodatku.pl/irlandia.php> (14.04.2014).
- <https://www.gov.uk/corporation-tax-rates> (14.04.2014).
- Jak to zrobić... biznes w innym kraju Unii*, „Gazeta Prawna” Zeszyt 3.
- Czarnik M., Kot M., Urbański J. (2012), *Polityka prorodzinna w wybranych krajach Unii Europejskiej. Przegląd stosowanych rozwiązań*, Raport Fundacji Republikańskiej, Warszawa.
- Nowak L. (2013), *Informacja o rozmiarach i kierunkach emigracji z Polski w latach 2004–2012*, Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa.

ASPECTS OF TAX REGULATIONS IN SELECTED COUNTRIES IN EUROPE, AS A POSSIBLE FACTOR AFFECTING THE EMIGRATION

Abstract: The paper is to compare selected tax regulations in force in selected European countries. Presented as the conditions of welfare and the average level of income. These factors may be potential elements that determine the choice of the country of emigration. The aim of the study was to present and compare the tax obligations and quasi-residents of selected countries in Europe, as well as an indication of the most favorable directions of emigration. The study used an observational method.

Keywords: international tax law, immigration, self-employment, welfare

Cytowanie

- Adamiak J., Chendoszko R., Golec A., Jarecka J., Jastrzębska D., Lechowska P., Nowak A., Startek M., Wojciechowska K. (2014), *Wybrane aspekty regulacji podatkowych we wskazanych krajach Europy jako potencjalny czynnik wpływający na emigrację*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 818, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 68, Szczecin, s. 153–162; www.wneiz.pl/ffwu.